

Dosarul nr. 2ra-341/2023

2-21182573-01-2ra-02032023

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (D. Dubcovețchi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, V. Buhnaci, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

16 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Șargarovschi Victor și de avocatul Mîrzîncu Aurelia, în interesele lui Șargarovschi Victor,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Șargarovschi Galina împotriva lui Șargarovschi Victor, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecția familiei Ștefan Vodă cu privire la decăderea din drepturi părintești, împotriva deciziei din 13 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 decembrie 2021, Șargarovschi Galina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Șargarovschi Victor, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecția familiei Ștefan Vodă, cu privire la decăderea din drepturile părintești.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, s-a căsătorit cu Șargarovschi Victor în anul 2013, înregistrarea a avut loc la Primăria Carahasani, r-l Ștefan-Vodă cu nr.10.

A relatat că, prin hotărârea din 20 august 2018 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, a fost desfăcută căsătoria și determinat domiciliul copiilor minori cu mama, a fost obligat Șargarovschi Victor la plata pensiei pentru întreținerea copiilor minori XXX în sumă de 800 de lei, lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 10 mai 2018, pînă la atingerea majoratului de către copii.

A invocat reclamanta că, pârâtul niciodată nu s-a interesat de starea sănătății a copiilor minori, nu a contribuit nici într-un fel la întreținerea copiilor, manifestând un comportament deosebit de nedemn față de copii. Conform certificatului eliberat de executorul judecătoresc Ciobanu Eduard, Șargarovschi Victor, are restanță la achitarea pensiei alimentare în sumă de 40 111,59 de lei, conform documentului executoriu nr. 2-247/18 din 20 august 2018.

Reclamanta a susținut că, prin sentința din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, Șargarovschi Victor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. XXX CP RM, stabilindu-i-se pedeapsă definitivă sub formă de 15 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis. Termenul

executării pedepsei s-a calculat începând cu data pronunțării sentinței din 20 septembrie 2021, cu includerea în acest termen a perioadei aflării în stare de reținere și arest.

A opinat reclamanta că, conform art. 67 lit. a), e), g), h) din Codul Familiei, părinții pot fi decăzuți din drepturile părintești dacă se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere, manifestă un comportament amoral, a săvârșit infracțiuni premeditate contra copiilor și aceasta o cere interesele copiilor. Infracțiunile pentru care a fost condamnat Șargarovschi Victor sunt XXX.

A menționat că din motiv că Șargarovschi Victor s-a eschivat de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere, a manifestat un comportament amoral față de minor, fapte confirmate prin săvârșirea infracțiunilor XXX, consideră oportun și necesar ca ultimul să fie decăzut din drepturile părintești în privința copiilor minori XXX. Această sancțiune față de pârât este în interesul superior al copiilor.

A solicitat reclamanta decăderea din drepturile părintești a lui Șargarovschi Victor față de copiii săi minori, XXX.

Prin hotărârea din 08 iunie 2022 Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Șargarovschi Galina împotriva lui Șargarovschi Victor, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecția familiei Ștefan Vodă, cu privire la decăderea din drepturile părintești.

A fost decăzut Șargarovschi Victor, din drepturi părintești în privința copiilor minori - XXX.

La 08 iulie 2022, avocatul Durguz Olesea, în interesele lui Șargarovschi Victor, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 13 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Șargarovschi Victor, prin intermediul avocatului Durguz Olesea, și a fost menținută în vigoare hotărârea din 08 iunie 2022 Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, instanța ierarhic inferioară just și întemeiat a concluzionat că apelantul se eschivează de la exercitarea drepturilor părintești față de copiii săi, XXX, de întreținere, or din înscrisurile cercetate rezultă că restanța la plata pensiei alimentare la data de 29 aprilie 2022 constituie 56 000 de lei, astfel a lăsat întreținerea copiilor doar pe seama reclamantei. S-a constatat că apelantul nu participă la educația copiilor săi, de mai mult timp și nu există careva relații, comunicare între copii și tatăl lor. Decăderea lui Șargarovschi Victor din drepturile părintești față de copiii săi este în interesul suprem al copiilor, or apelantul a fost condamnat pentru infracțiuni XXX, iar prin faptul condamnării lui și executarea de către acesta o perioadă îndelungată a pedepsei sub formă de închisoare, poate prejudicia imaginea copiilor în societate, ținând cont de categoria infracțiunilor, pentru care a fost condamnat apelantul.

Consideră instanța de apel că este oportun de a face referire și la Declarația drepturilor copilului din 1959 unde este precizat că: „Copilul se va bucura de o protecție specială și i se vor oferi facilități prin lege și prin alte mijloace menite să-i asigure o dezvoltare fizică, mentală, spirituală și socială normală, în condițiile libertății și demnității. În adoptarea legilor necesare realizării acestui scop se va avea în vedere interesul superior al copilului”. O reglementare similară se regăsește și în art. 27 alin.

(2) din Convenție, care statuează că părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Curtea de Apel Chișinău a respins afirmațiile apelantului precum că, a achitat după posibilitate pensia alimentară, însă deoarece a fost perioada pandemică, de mai mult de doi ani nu a avut posibilitate de a pleca peste hotarele țării pentru a munci și afirmația precum că, reclamanta îi interzicea apelantului să-și vadă copiii și să comunice cu el prin rețelele de socializare.

A menționat că, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, acționând în interesul suprem al copiilor, decăderea lui Șargarovschi Victor din drepturile părintești față de copiii săi minori XXX, este necesară, mai mult ca atât, potrivit art. 70 al. (1) din Codul Familiei, părinții pot fi restabiliți în drepturile părintești dacă au încetat împrejurările care au condus la decăderea lor din aceste drepturi și dacă restabilirea în drepturile părintești este în interesul copilului.

La 27 decembrie 2022, Șargarovschi Victor, a declarat recurs împotriva deciziei din 13 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de respingere a acțiunii (f.d. 135).

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel privind decăderea sa din drepturile părintești.

A mai indicat că conform art. 67, lit. a) din Codul familiei, părinții pot fi decăzuți din drepturi părintești dacă se eschivează de la executarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere.

Relatează că nu s-a eschivat de la plata pensiei de întreținere și conform încheierii executorului judecătoresc a achitat suma de 17 600 de lei și o să mai achite pe parcursul executării pedepsei.

La data de 11 ianuarie 2023, avocatul Mîrzîncu Aurelia, în interesele lui Șargarovschi Victor, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă (f.d. 143-146).

În motivarea cererii de recurs a menționat că, instanțele inferioare au apreciat arbitrar probele, a interpretat eronat legea și nu au reținut că Șargarovschi Victor a avut grijă de copii în timpul căsătoriei cu reclamanta. Ulterior după stabilirea domiciliului copiilor minori cu reclamanta, ultima îi interzicea să-și vadă copiii, lăsându-i în grija părinților săi. Chiar la moment, ultima împreună cu copiii se află peste hotarele țării, iar apelantul real nu are acces la copii. A achitat după posibilitate pensia alimentară, însă deoarece a fost perioada pandemică, de mai mult de doi ani nu a avut posibilitate de a pleca peste hotarele țării pentru a munci, fiindcă în teritoriu găsea greu de lucru.

A invocat că până la reținere în iunie 2021 a muncit la magazinul „Linela” și de către executorul judecătoresc i-au fost reținuți 15 000 de lei, care nu sunt indicați ca plată la pensia alimentară, deoarece această sumă nu a fost inclusă în salariu, respectiv apelantul nu s-a eschivat de la plata pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor săi minori, a dus la copii și genți cu haine și produse alimentare.

Consideră că, alegațiile instanței de fond, precum că s-a constatat cu certitudine că pârâtul se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, cât și că personalitatea și condamnarea sa va influența negativ asupra imaginii copiilor minori, sunt pripite. În cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit că reclamanta îi interzicea apelantului să-și

vădă copiii, să comunice cu ei prin rețelele de socializare, iar din declarațiile copiilor când se aflau cu el, a concluzionat că reclamanta lasă copiii fără îngrijire.

A relatat că pentru decăderea din drepturile părintești pe motivul eschivării de la exercitarea obligațiilor părintești este necesară existența unor probe pertinente care ar demonstra cu certitudine că părintele se eschivează cu rea-credință, inclusiv cu viclenie, de la plata pensiei de întreținere. Or, decăderea din drepturile părintești este cea mai gravă sancțiune din dreptul familiei ce se poate aplica unui părinte pentru greșeli de o gravitate deosebită în exercitarea drepturilor sau îndeplinirea îndatoririlor părintești cu privire la persoana copilului minor.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 13 decembrie 2022.

La 10 ianuarie 2023, în adresa părților și reprezentanților acestora a fost expediată copia deciziei motivate, fapt confirmat prin scrisoare de expediere a actului judecătoresc, anexată la materialele cauzei (f.d. 133), însă date privind recepționarea acestuia la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursurile declarate de Șargarovschi Victor, la data de 27 decembrie 2022 și de avocatul Mîrzîncu Aurelia, în interesele lui Șargarovschi Victor, la 11 ianuarie 2023, se consideră depuse în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursurilor declarate de Șargarovschi Victor și de avocatul Mîrzîncu Aurelia, în interesele lui Șargarovschi Victor, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La data de 22 martie 2023, Șargarovschi Galina, reprezentată de avocatul Ion Oboroceanu, a depus referință la recursul declarat de Șargarovschi Victor, solicitând respingerea acestuia (f.d. 166)

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurențelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Șargarovschi Victor și de avocatul Mîrzîncu Aurelia, în interesele lui Șargarovschi Victor, nu se încadrează

în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Șargarovschi Victor și de avocatul Mîrzîncu Aurelia, în interesele lui Șargarovschi Victor.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc